

2. Типи етнічних контактів та етнічних меншин

Етнічна структура сучасної України складна. За даними перепису населення 2001 р., на даній території проживають представники понад 130 національностей і народностей. Багатонаціональність є традиційною особливістю України.

Питання національних меншин постало в світі вже з XVI ст. Термін “меншина” з’явився в 1947 р., коли Економічна та Соціальна Рада уповноважила Комісію з прав

людини ООН розробити рекомендації щодо захисту прав національних меншин. Визначення ж меншини було розроблене Франческо Капоторті в 1971 р.

При великій різноманітності етносів у межах однієї держави виникають контакти між представниками різних національностей. Етнічні контакти можуть бути різних типів:

1. Співіснування, при якому етноси не змішуються і не наслідують один одного, запозичуючи лише технічні нововведення;
2. Асиміляція: поглинення сильнішим етносом іншого слабшого, причому слабший забуває повністю своє походження, мову і звичаї;
3. Злиття обох етносів, при якому обидва забувають своє коріння і утворюють третій абсолютно новий етнос;
4. Метисизація, при якій нащадки зберігають звичаї обох батьків, але метиси існують лише завдяки поповненню новими метисами.

Потрібно зазначити, що національні меншини за характером розселення можуть бути компактними або дисперсними. В Україні переважна більшість національних меншин розселена дисперсно за винятком угорців Закарпаття, кримських татар, молдован і румунів у Чернівецькій області, болгарів на Одещині.

Виділяється п'ять типів етнічних меншин:

1. Національні меншини – це ті меншини, що мають свої національні держави за межами країни проживання даної національної меншини (німці, болгары, греки, росіяни та інші в Україні);
2. Регіональні меншини – ті меншини, які здавна проживали на теренах іншої національної держави, але ніколи не мали своєї власної держави (наприклад, гагаузи, кримські татари, караїми, кримчаки, які живуть в Україні);
3. Мігрантські меншини – тимчасово проживають на теренах тієї чи іншої держави (заробітчани);
4. Колонізовані меншини – нащадки давнього населення завойованих і заселених колоністами територій.
5. Нові національні меншини – результат утворення нових держав переважно “третього світу”, кордони якого колонізатори поділили без врахування етнічної специфіки.